

Garnalenvissers volgende te decimeren beroepsgroep

8 april 2025

Nederland werkt hard aan het terugdringen van twee van haar kernbedrijfstakken landbouw- en visserij. Met 'stikstof', de wolvenplaag en steeds wisselende regelgeving die boeren tot hernieuwde investeringen dwingt, wordt de landbouw- en veeteeltsector gereduceerd. Nu zijn de vissers en in het bijzonder de garnalenvissers aan de beurt om met een 'genereus' aanbod verleid te worden om de visnetten op te bergen. Onderzoeksjournalist Elze van Hamelen sprak met een van hen en schreef een lijvig rapport over de aanval op onze voedselvoorziening.

Foto: [Pixabay](#)

Eerst de boeren

Sombere maar realistische stemmen voorspelden het al: na de boeren, zullen ook de vissers worden aangepakt. Ook de garnalenvissers moeten er nu aan geloven. De overheid heeft ook hen een aanbod gedaan 'they can't refuse'.

Wereldwijd zijn boeren en vissers in het defensief. In een wereld waarin beweerd wordt dat er te weinig voedsel zou zijn, worden in vrijwel alle Westerse landen de boeren en vissers met een [reeks van maatregelen](#) het werken steeds moeilijker en duurder gemaakt. Complexere en veranderlijke regelgeving maakt het boeren er niet eenvoudiger op.

Het wordt duidelijk dat het land van de boer nodig is voor andere doeleinden: windmolenparken, velden van zonnepanelen, woningbouw, distributiecentra, datacentra, militaire oefenterreinen en 'wilde' en natte natuur.

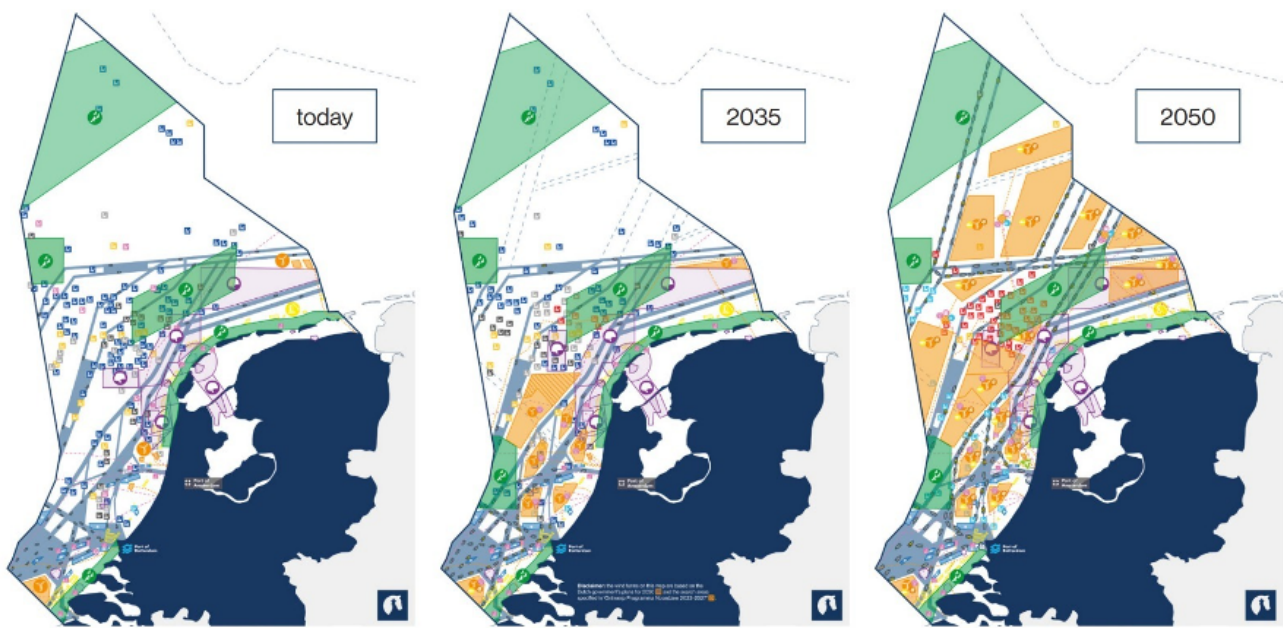
Zo moeten bijvoorbeeld boeren in Australië wijken voor de bouw van windturbineparken, uitgerekend op hun grondgebied.

[*Hoe Australië met de energietransitie gemeenschappen, wild life, natuur en economie ruïneert*](#)

Nu de (garnalen-) vissers

Na de boeren zijn nu ook de vissers aan de beurt. Aanvankelijk werd eerst de Noordzeevisserij met uitkoopregelingen verleid de visserskotter naar de sloop te brengen. Nu krijgen de garnalenvissers een vergelijkbaar aanbod.

De 'vrijwilligheid' om van het aanbod gebruik te maken wordt geholpen door de hoge brandstofprijzen, de toenemende regeldruk en het steeds meer inperken van visserijgronden door de bouw van omvangrijke windturbineparken op zee. In het licht van deze ontwikkelingen kan een aanbod om de kotter te laten slopen de enige uitkomst zijn.

Steeds grotere delen van de Noordzee krijgt industriële bestemming (bron achter afbeelding)

[Elze van Hamelen schrijft](#): *“Bijna een derde van de 150 Nederlandse garnalenvissers heeft nu een aanvraag ingediend bij de overheid om hun boten uit te kopen. In 2022 verklaarde de Nederlandse regering garnalenvissers praktisch “illegaal” nadat ze een stikstofberekeningsmodel genaamd AERIUS hadden gebruikt om te bepalen dat hun stikstofemissies tot bijna nul moesten worden teruggebracht. De regering stelde een verlenging van de garnalervisvergunningen voor in haar Natura 2000 beschermde natuurgebieden (het equivalent van het Wildlandsnetwerk in de VS), maar alleen op voorwaarde dat de eigenaren van de boten investeren in een katalysator, een investering van € 100.000 waarvan de overheid 50% subsidieert. Met name andere schepen (containers, jachten) die in dezelfde gebieden actief zijn, hebben geen vergelijkbare eisen om de uitstoot te verlagen of hun boten te “upgraden”.*

Inmiddels is bekend dat het door het RIVM gehanteerde AERUS-model voor de berekening van stikstof grote afwijkingen kent ten opzichte van de realiteit. Het RIVM geeft dat in zoveel woorden in haar [eindrapport \(PDF, 2024\)](#) ook toe. Toch is dit door de overheid gehanteerde model de basis en legitimatie van alle beperkende maatregelen voor boeren en vissers.

Een genereus aanbod, maar niet zonder voorwaarden

Voor de kleinere (garnalen-) vissers kunnen niet meekomen met de wisselende regelgeving die grote investeringen vergen, soms van vele tonnen. Dan wordt het verleidelijk om toch naar het door de overheid voorgestelde aanbod te kijken.

De voorwaarden zijn echter niet mals: de kotter moet gesloopt, de visser verliest zijn visvergunning en mag de eerste 5 jaar niet een nieuw vissersbedrijf beginnen. Voor de vissers is het besluit om de kotter te laten slopen een familiedrama. Vaak wordt er al generaties in dezelfde familie gevist. Met de sloop komt daar een einde aan.

Het feit dat het door het RIVM gehanteerde AERUS-model grote manco's kent, is voor de regering geen reden om de regeling stop te zetten. Gebruikmaken van de regeling is volgens de regering immers "vrijwillig".

De [Vereniging van Nederlandse vissers 'EMK'](#) zegt: *"Is dit echt 'vrijwillig', wanneer er toenemende druk is van regels en voorschriften, en NGO-druk onze visgronden in verboden zones verandert?"*

Een [gezamenlijke brandbrief](#) aan de koning, regering en leden van de Eerste en Tweede Kamer heeft geen verandering gebracht in de overheidskoers.

Luister ook naar [het interview](#) dat Elze van Hamelen had met garnalenvisser Peke Wouda:

"Als deze boten weg zijn, zijn ze weg. Ze willen ervoor zorgen dat ze niet meer worden gebruikt voor vissen. Ze brengen het schip naar de schroothoop, en het eerste wat ze doen is een groot stuk van de brug halen. Dat is het einde."

Samenwerking gemeenten met natuurorganisaties

De Friese lokale politieke partij Liberaal Noardeast-Fryslân (LNF) heeft zorgen over de innige samenwerking van gemeenten met natuurorganisaties. Zij wil dat het college van burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân onderzoekt of samenwerking met natuur- en milieuorganisaties nog in het belang is van de

gemeente. Vooral zijn er zorgen over de toenemende juridisering vanuit partijen als de Waddenvereniging, Natuurmonumenten en Vogelbescherming Nederland, zoals bij de verduurzaming van de garnalenvisserij.

[Lees verder op RTV NOF.](#)